

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ	V
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง	X
สารบัญภาพ	XI
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
วิธีการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
2 ความเป็นมาและแนวคิดในการจัดตั้งและควบคุมกำกับสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ	6
2.1 ความเป็นมาและแนวคิดในการจัดตั้งและควบคุมกำกับสถาบันจัดอันดับ	
ความน่าเชื่อถือในต่างประเทศ	6
2.1.1 อันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating) และสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating Agency หรือ CRA)	11
2.1.2 หน้าที่และบทบาทของการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating)	13
2.1.3 ความหมายของการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ	16
2.1.4 ลักษณะของการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ	16
2.1.5 ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้การจัดตั้งสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ ประสบความสำเร็จ	21

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.1.6 ระบบการให้ Rating ของสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือต่างประเทศ	23
2.1.7 กระบวนการในการวิเคราะห์เพื่อจัดอันดับความน่าเชื่อถือตราสารหนี้	24
2.1.8 ปัจจัยที่สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือใช้ในการพิจารณาจัดอันดับ	26
2.1.9 ขั้นตอนการขอจัดอันดับตราสารหนี้	26
2.2 ความเป็นมาและแนวคิดในการจัดตั้งและการควบคุมกำกับสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือของประเทศไทย	29
2.3 แนวความคิดในการควบคุมกำกับสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ	30
3 มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกำกับสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating Agencies) ของต่างประเทศและของไทย	36
3.1 มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกำกับสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating Agencies) ของต่างประเทศ	36
3.1.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา	36
3.1.2 สหภาพยุโรป	38
3.1.3 อินเดีย	48
3.2 มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกำกับสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating Agency) ของไทย	51
3.2.1 ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	52
3.2.2 ความรับผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535	55
3.2.3 ความรับผิดทางแพ่ง (Civil Liability)	55
3.2.4 ความรับผิดทางอาญา (Criminal Liability)	59
4 วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกำกับสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ	63
4.1 ปัญหากรณีที่สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือเผยแพร่การจัดอันดับความน่าเชื่อถือของสภาพความเสี่ยงของความน่าลงทุนในประเทศไทย อันเป็นผลให้นักลงทุนในประเทศและต่างประเทศเกิดความไม่มั่นใจในสถานภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย กรณีดังกล่าวรัฐบาลไทยสามารถฟ้องเรียกค่าเสียหายจากสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือได้หรือไม่	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.2 ปัญหากรณีสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือได้รับจ้างบริษัทที่จัดตั้งในประเทศไทยจัดอันดับความน่าเชื่อถือในตราสารหนี้ที่ออกโดยบริษัทและหากผู้ลงทุนได้ตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลที่สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือแล้วต่อมาเกิดความเสียหายผู้ลงทุนจะฟ้องเรียกค่าเสียหายได้หรือไม่	68
4.2.1 การจัดอันดับของประเทศ (Sovereign Rating)	68
4.2.2 การจัดอันดับของบริษัท (Specific Legal Entity Rating)	69
4.2.3 การจัดอันดับของตราสารหนี้หรือเงินกู้ (Specific Issue Rating)	69
4.3 วิเคราะห์ความรับผิดชอบทางอาญาของสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ	75
4.4 ปัญหาความจำเป็นในการกำกับดูแลสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ	77
4.4.1 กรณีของประเทศไทย	77
4.4.2 กรณีของต่างประเทศ	82
4.5 ปัญหารูปแบบและหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ	85
4.5.1 หน่วยงานที่กำกับดูแลสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ	88
4.5.2 โครงสร้างของสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ	88
4.5.3 คุณสมบัติของสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ	89
4.5.4 หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานในการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ	89
4.5.5 จรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ	89
4.5.6 ความรับผิดชอบของสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ	90
5 สรุปและข้อเสนอแนะ	91
5.1. สรุป	91
5.1.1 การจัดอันดับความน่าเชื่อถือของประเทศ (Sovereign Rating)	91
5.1.2 การจัดอันดับความน่าเชื่อถือขององค์กร (Company Rating)	92
5.1.3 การจัดอันดับความน่าเชื่อถือของตราสารหนี้ (Issue Rating)	92
5.2. ข้อเสนอแนะ	98
บรรณานุกรม	100

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	104
One Hundred Ninth Congress of the United States of America	105
Code of Conduct Fundamentals for Credit Rating Agencies	123
Securities and Exchange Board of India	137
ประวัติผู้ศึกษา	155

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สัญลักษณ์ของตราสารหนี้และเงินกู้ที่ใช้แทนในระยะยาว	18
2	สัญลักษณ์ของตราสารหนี้และเงินกู้ที่ใช้แทนในระยะสั้น	20
3	บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ	73
4	เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมาย	87